

TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA
1.8.2020 alkaen

Musiikin ja tanssin taiteen perusopetus

OPETUSSUUNNITELMAN YLEINEN OSA

Taiteen perusopetus – musiikin ja tanssin laaja oppimäärä

OPPILAITOKSEN TOIMINTA-AJATUS

Keski-Karjalan musiikkiopisto on alueellinen musiikkioppilaitos, joka toimii Heinäveden, Kiteen, Liperin, Outokummun, Polvijärven, Rääkkylän ja Tohmajärven kuntien alueella, hallintopaikkana Tohmajärvi.

Keski-Karjalan musiikkiopisto antaa taiteen perusopetuksen laajan ja yleisen oppimäärän mukaista musiikin- ja tanssinopetusta. Opetus on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää musiikin ja tanssin opetusta pätevien opettajien johdolla. Opetuksella edistetään oppilaan taidesuhteen ja luovuuden kehittymistä ja elinikäistä sekä monipuolista taiteen harrastamista ja esittämistä. Samalla tarjotaan alueen asukkaille monipuolisia ja korkeatasoisia esityksiä. Musiikin ja tanssin opetus antaa myös valmiuksia hakeutua taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Toiminta perustuu lakiin ja asetukseen taiteen perusopetuksesta (633/1998; muutettu lailla 1301/2013 ja 813/1998), sekä tähän opetussuunnitelmaan liitettyyn ja toimintapaikkakuntien antamiin määräyksiin. Opetussuunnitelmaa sovelletaan syksystä 2018 alkaen aloittavien oppilaiden osalta. Opintonsa aikaisemmin aloittaneet voivat siirtyä uuden opetussuunnitelman mukaiseen opiskeluun joustavasti kolmen vuoden siirtymäajalla, syksyyn 2021 mennessä. Siirtymäajan päätyttyä kaikki annettava opetus toteutetaan voimassa olevan opetussuunnitelman mukaisesti.

OPPILAITOKSEN ARVOT JA OPPIMISKÄSITYS

Keski-Karjalan musiikkiopiston toiminta pohjautuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle.

Positiivisen pedagogiikan avulla tuetaan yksilön kasvua kehittämällä taitoja ajattelussa ja maailmasta parempi paikka taidekasvatuksen avulla. Musiikkiopisto-opinnot tarjoavat eväitä vahvaan itsetuntoon, taiteiden arvostamiseen, muiden kunnioittamiseen ja osaamisestaan iloitsemiseen.

Toiminnalla edistetään yksilöiden tasa-arvoa ja kunnioitetaan erilaisuutta. Jokainen oppilas nähdään ai-

nutlaatuisena ja arvokkaana yksilönä sekä yhteisön jäsenenä. Opintojen kokonaisuus rakentuu vuorovaikutuksessa yhteisön ja ympäristön kanssa. Musiikkiopisto muodostaa oman turvallisen kasvu-ympäristön, johon kuuluu yhteisöllisyys ja yksilöllisyys samanaikaisesti.

Oppilas on aktiivinen toimija, jonka kokonaisvaltaisen kehitys mahdollistuu yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Kommunikaatiotaitojen ja ilmaisun kehittäminen yhdessä muiden kanssa on keskeinen osa oppimista. Oppiminen vahvistaa oppijan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan.

Musiikkiopistomme tarjoaa oppilaille mahdollisuuden opiskella musiikkia ja tanssia tavoitteellisesti, päämäärätietoisesti ja oppilaan omat kiinnostuksen kohteet huomioiden.

Taiteidenvälisyys otetaan opetuksessa huomioon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

OPPIMISYMPÄRISTÖ

Taiteen perusopetuksessa oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja, sekä yhteisöjä, joissa taiteenalan opiskelu ja oppiminen tapahtuvat.

Oppiminen tapahtuu fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisissa oppimisympäristöissä. Opetustilat ovat viihtyisiä, käytännöllisiä ja tukevat opetuksen tavoitteiden toteutumista. Koulutuksen järjestäjä ja opettajat huolehtivat yhdessä opiskelu-ympäristöjen kehittämisestä. Oppimisympäristöjä voivat olla musiikkiopiston opetuspisteen ja oppilaan kodin rinnalla myös muut paikat, joissa opintoja tai oppimista samasta opittavasta aiheesta voi tapahtua. Oppimisympäristöiksi luetaan myös sähköiset oppimisalustat, jotka on pedagogisesti valittu opetuksen toteuttamisympäristöiksi.

Musiikkiopisto voi tehdä yhteistyötä myös paikallisten musiikkileirien ja -kurssien kanssa sekä valtakunnallisesti tai kansainvälisesti.

TYÖTAVAT JA TOIMINTAKULTTUURI

Taidemusiikki, kansanmusiikki ja rytmimusiikki sekä tanssi sisältyvät opetustarjontaan rintarinnan oppilaan henkilökohtaiset tarpeet huomioon ottaen. Yhdessä ne ovat rakentamassa monipuolista ja kokonaisvaltaista musiikin kieltä rikastuttaen toinen toistaan.

Musiikin oppimäärän opinnoissa painottuu oppilaan henkilökohtainen ohjaus. Oppilaalle tarjotaan mahdollisuus monimuotoiseen yhteistoiminnalliseen musiikin tekemiseen ja opiskeluun. Yhteismusisointi kuuluu olennaisena osana jokaisen oppilaan opintoihin alusta alkaen.

Musiikin hahmotusaineiden opetus painottuu ryhmäopetukseen. Yksilöopetusta voidaan antaa rehtorin puolella tai lyhytaikaisesti esimerkiksi lyhytkestöisen periodin, yhden lukukauden tai lukuvuoden kerrallaan. Opetustunnin kesto määräytyy erikseen sovittavasti.

Säveltäminen, improvisointi ja sovittaminen sisältyvät opetussuunnitelman mukaisesti opetukseen kaikilla tasoilla.

Tanssin opetus järjestetään ryhmäopetuksena, ikä- tai taitotasoihin perustuen.

Musiikin varhaiskasvatusta voidaan antaa ryhmäopetuksena joko lähiopetuksessa tai etäopetuksessa.

Tavoitteisiin perustuvat ja oppilaan oppimista edistävät **positiivisen pedagogiikan työtavat** vahvistavat oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta.

Musiikin hahmotusaineiden integrointia solistisen opetuksen kanssa toteutetaan kaikilla tasoilla.

Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa **hyödyntämällä teknologiaa** opetuksessa tarkoituksenmukaisella tavalla.

Vertaisoppiminen ja vertaistuki ovat oppimisen tukipylväitä.

Vertaisoppimista ja -tukea annetaan luontevasti yhteissoitossa, kamarimusiikissa; musiikkihetkissä, paikoissa sekä erilaisissa suoritus- ja konserttitilanteissa. Lisäksi voidaan järjestää projektiviikkoja oppilaiden ja opettajien kohtaamiseen isommissa ryhmissä, ja kannustetaan oppilaiden omaehtoiseen yhteismusisointiin.

Kuntien ja toiminta-alueen ohjelmalvelu

Musiikkiopiston oppilaita ja oppilasryhmiä kannustetaan esiintymään erilaisiin tilaisuuksiin niiltä osin, kun ne tukevat oppilaiden opintojen etenemisvaihetta. Kullakin paikkakunnalla kannustetaan toimijoita omaehtoisen kulttuurin ja musisoimisen ylläpitämiseen muun ympäröivän yhteisön kanssa.

Kansainvälinen yhteistyö

Musiikkiopistomme pitää yllä kansainvälisiä suhteita aktiivisesti. Kansainvälinen yhteistyö on tärkeä osa oppilaitoksen toimintaa.

OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet. Oppilaalle voidaan laatia tarvittaessa henkilökohtainen opetussuunnitelma, jossa huomioidaan hänen tarpeensa, mahdolliset rajoitteensa ja hänelle yksilöllisesti suunnitellut kehitystavoitteet. Henkilökohtaisen opetussuunnitelman laatii opettaja yhteistyössä huoltajan ja oppilaan kanssa, ja sen käyttöönoton hyväksyy oppilaitoksen rehtori.

OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEET

Varhaisiän musiikkikasvatukseen, musiikkivalmennukseen ja tanssiin oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä resurssit huomioiden.

Musiikkiopiston oppilaaksi voi hakeutua jatkuvan haun kautta. Kaikki opintoihin hakeutuvat pyritään ohjaamaan musiikkiopiston toimintoihin resurssien puitteissa, esimerkiksi:

- varsinaiselle oppilaspaikalle
- soitinvalmennukseen
- startti- ja aloitusryhmiin
- erilaisiin pienryhmiin,
- musiikin hahmotuksen opintoihin

Oppilaitoksen oppilaaksioton johtajatuksena on ”taidekasvatus kuuluu kaikille”.

OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN POIKKEUSTILANTEESSA

Musiikkiopiston opetus perustuu lähiopetukseen, joka toteutetaan kontaktiopetuksena oppilaan tai oppilasryhmän ja opettajan tai opettajien toteuttamana.

Mikäli valtakunnallinen, alueellinen, yksinomaan musiikkiopistoa, opettajaa tai oppilasta koskeva poikkeustilanne edellyttää, voidaan opetus siirtää etäopetuksiksi rehtorin määräyksellä. Etäopetus toteutetaan solistisessa yksilöopetuksessa ja musiikin hahmotusaineissa käyttämällä etäopetuskanavia reaaliaikaisen, vuorovaikutukseen perustuvan opetuksen mahdollis-

tamiseksi. Yhtymusisointi ja tanssi toteutetaan joko monikanavaisena reaaliaikaisena opetuksena tai jakamalla annettu opetusaika osallistujien kesken. Muista opetusmuodoista tulee sopia rehtorin kanssa.

OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

Opintojen laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopinnot 800 tuntia ja syventävät opinnot 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Opintokoko-naisuus on suoritettu, kun tavoitteet on arvioitu suurimmalta osin saavutetuksi.

VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS JA MUSIIKKIVALMENNUS

Varhaisiän musiikkikasvatus ja musiikkivalmennus

Musiikin varhaiskasvatusta voidaan antaa ryhmäopetuksena joko lähiopetuksessa tai etäopetuksessa.

Varhaisiän musiikkikasvatusta voidaan toteuttaa erilaisin ryhmätoiminnoin, esimerkiksi:

- odottavien äitien/vanhempien ryhmät
- vauvat ja perheryhmät: 0-1 vuotiaat, 1-2 vuotiaat, 2-3 vuotiaat (alle 3-vuotiaat aikuisen seurassa)
- musiikkileikkiryhmät: 3-vuotiaat, 4-vuotiaat, 5-vuotiaat
- musiikkivalmennus, n. 6-8 vuotiaat (ns. ”musikarieskari” rytmisoittimien, kanteleen, laattojen, nokkahuilun ym. soittimien parissa), tutustutaan eri soitimiin ja pyritään valitsemaan solistinen opetusaine tuleville perusopinnoille
- musiikin erityisryhmät
- seniorimusiikkiryhmät

Ryhmiä tarjonta vaihtelee toimipisteittäin kysynnän ja resurssien puitteissa. Tarjontaa laajennetaan etäopetustoiminnan avulla kattamaan koko toimialue. Etäopetukseen voi osallistua myös sopimuskuntien ulkopuolelta, mutta vapaaoppilaspaikka voidaan myöntää vain sopimuskuntien oppilaille.

Musiikkiopistossa toteutetaan myös soitinvalmennusopetusta, lähtökohtaisesti alle kouluikäisille. Soitinvalmennusopetuksessa luodaan taitoja ja valmiuksia valitun pääaineen opintoihin.

Varhaisiän tanssiopetus

Varhaisiän tanssiopetuksen muotoja sovelletaan 3-6-vuotiaille. Ryhmien toteutusmuotoja on satuballetti ja lastentanssi, joissa tuetaan lapsen motorista

kehitystä ja annetaan valmiuksia monipuoliseen tanssinopiskeluun. Ryhmissä lapsi tutustuu musiikkiliikunnan kautta rytmikkaan, itsensä ilmaisuun ja luovuuteen.

PERUSOPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET

Musiikin perusopinnot

Musiikin perusopintojen keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman opintokokonaisuuden perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Opinnoissa tutustutaan monipuolisesti erilaisiin musiikin työvälineisiin ja työtapoihin ottaen huomioon oppilaan itselleen asettamat tavoitteet.

Yhteismusisointitaitojen ja musiikin hahmottamistaitojen sekä historiatietoisuuden kehittäminen ovat olennainen osa opintoja. Eri sisältöalueiden keskinäinen integraatio opetuksessa vahvistaa musiikin kokonaisvaltaista hahmottamista.

Opetusta voidaan mukauttaa sisältöjen ja tavoitteiden osalta paikallisen tarjonnan puitteissa.

Tanssin perusopinnot

Tanssin perusopintojen tarkoituksena on, että oppilas luo omakohtaisen, kokemuksellisen suhteen tanssiin ja sitoutuu pitkäjänteiseen opintotavoitteeseen. Tunnella harjoitellaan tanssitekniikkaa, kehollista ilmaisua, lihasvoimaa, venyvyyttä, koordinaatiotaitoja, liikkuvuutta ja rytmikkaa. Tanssin perusopinnot on suunnattu lähtökohtaisesti seitsemän vuotta täyttäneille.

SYVENTÄVIEN OPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET, TAVOITTEET, SISÄLLÖT, ARVIOINNIN KOHTEET JA TAVAT

Syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa tai painottaa opintojaan valitsemallaan tavalla koulutuksen järjestäjän tarjonnan pohjalta.

Opintojen aikana oppilas suunnittelee ja valmistaa taiteenalan osaamista osoittavan laajan oppimäärän lopputyön, joka voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen. Oppilas asettaa lopputyön tavoitteet ja valitsee lopputyön toteutustavan yhteistyössä opettajiensa kanssa oppilaitoksen opetustarjonnan pohjalta.

OPPIMISEN ARVIOINTI JA JATKUVA PALAUTE

MOTTO: ETSI JA LÖYDÄ OMA INTOSI!

Oppilas on aktiivinen toimija. Yksilöopetuksessa otetaan huomioon oppilaan toiveet, oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet. Arviointi perustuu annettuihin arvioinnin osaalueisiin:

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmoittaminen
- säveltäminen ja improvisointi

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan opintojen edistymistä.

Positiivisen pedagogiikan hengessä annettava ohjaava ja jatkuva palaute ovat olennainen osa oppimisprosessia ja opettamista. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin sekä vertaisarviointiin.

Palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen.

Arviointia tehtäessä huolehditaan, että

- Arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen.
- Arviointi ei kohdistu oppilaan henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, arvoihin tai asenteisiin.
- Arviointi on oikeudenmukaista ja eettisesti kestävä.

TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN PERUSOPINTOJEN TODISTUS

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilashallintojärjestelmä Eepos mahdollistaa oppilaiden ja huoltajien mahdollisuuden seurata opintotavoitteiden etenemistä.

Oppilaan suorittaman laajan oppimäärän perusopinnoista annetaan sanallinen arvio. Arvion laativat liitteessä kuvattujen tasojen mukaisesti opettaja ja/tai opettajakollega.

Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa opintojen tavoitteisiin, painottaen oppilaan oppimisen ja osaamisen

vahvuuksia.

TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN PÄÄTTÖTODISTUS

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Oppilaille annetaan mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti itselleen luontevimmilla ilmaisutavoilla.

Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearviointin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon lopputyölle asetetut tavoitteet ja se arvioidaan myös osana syventäviä opintoja.

Oppilaan laajan oppimäärän syventävien opintojen suorittamisesta kirjataan lopputyön aihe, sisällön kuvaus, toteuttamisen tapa ja laajuus sekä annetaan sanallinen arvio oppilaan suorittamasta opintokokonaisuudesta.

AIKAISEMPIEN OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi.

Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta suhteessa kunkin hyväksi luettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksi lukemisessa menetellään edellä kuvatulla tavalla. Hyväksiluvun arvioinnin suorittaa opetusaineen opettaja ja hyväksyy rehtori.

YHTEISTYÖ KOTIEN, HUOLTAJIEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Opetussuunnitelman tavoitteena on luoda toimiva yhteys kodin ja musiikkiopiston välille. Huoltajien, lasten, nuorten ja musiikkiopiston välinen vuorovaikutus kuuluu kaikille opintojen tasoille.

Musiikkiopisto pitää yllä jatkuvaa yhteistyötä mm. koulujen, päiväkotien, seurojen, järjestöjen ja muiden oppilaitosten kanssa.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Keski-Karjalan musiikkiopisto noudattaa Tohmajärven kunnassa voimassa olevaa Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa.

